

TARPATAKI KÁROLY: FESTŐDOMB

Van úgy, hogy az Alföld lapos vagy enyhén dombos tájain egy-egy hirtelen, előzmények nélküli domb olyan érthetlenné tűnik. Máskor pedig olyan megmagyarázhatatlan, olykor pedig kifejezetten erotikusnak látszik. Ez a kunhalom.

De mi is az a kunhalom?

Jelzőpont? Távírda? A megnyugvás helye? Kapcsolat az égiekkel, vagy az őseink is szánkódombot építettek a gyerekeiknek? Vagy kellett egy hely a szégyenük befedésére?

– Ki tudja?

Egy biztos! A gyerekkorom emlékezetes helyszínei mindig a víz vagy a domb.

Nem csoda, ha a DOMB ott legbelül a felnőtt embereknek is sokat jelent.

Hát még akkor milyen különös dolog a domb, ha nem a természet, hanem az ember alkotta.

Nincs olyan kiránduló, aki ha dombot lát, ne kapaszkodna föl rá, hogy szétnézzen.

Pedig tudja, mit fog látni, és mégis fölmege, mert ott van, s le kell győznie. Amikor meg fölért, akkor meg jólesően nyugtázza, hogy tényleg jól gondolta. Azt látja, amire számított.

– Mennyivel jobb így tovább menni! Győztesként és tájékozottan folytathatja útját.

– Bizonyára a Mártélyi Festődomb kiötlői és elkészítői is hordozták magukban ezeket az élményeket, vágyakat:

Eljutni egy magaslatra

Nagyobb távlatot nyitni magunk előtt

Visszatekinteni

Megérkezni

Új lendületet kapni (persze ezt mind-egyik domb tudja).

FESTŐDOMB — MŰVÉSZDOMB MÁRTÉLY

Ennek a dombnak a tetején azonban áll egy festőállvány.

Nem biztos, hogy bárki mögé állna, és alkotna a segítségével, hiszen a praktikus méreténél jóval nagyobb. De ott van és ezáltal modellé teszi ez egész tájat.

Egyben ő maga is szobor.

Domb tetején áll: posztamensre került a festőállvány.

Tehát, ha fölszaladunk az oldalán vagy megmásszuk a lépcsőt, hogy meghódítsuk a dombot, akkor nemcsak az emelkedőt küzdhetjük le, hanem megérkezhetünk a festészet eme szimbólumán keresztül minden művészethez is.

A domb az állványt a magasra emeli, vagyis az a művészet, amit jelképez, az a kiemelkedő művészet. Ha kiemelkedő, akkor értékes, ha értékes, akkor megbecsülendő, s a miénk.

Pont ezért született ez a domb!

Kellett egy jelkép, hogy az idegen érezze: a világnak egy különleges helyén jár, az itteni embereknek fontos a művészet, az itteniek megbecsülik a művészetet.

Sőt! Itt a művészet szerves része az életnek.

Ezt érzi az ideológus, ha megpillantja a festődombot.

Ez általában elég is annak, aki fürödni vagy csónakázni jött Mártélyra.

Elraktározza magában, hogy a földkerekség egy fontos és barátságos helyén járt, s visszavágyik.

Nekünk azonban még ennél is több ez a domb, mert tudnivaló, hogy tökéletes alkotás küzdelem árán hozható létre.

A győzelemért meg kell szenvedni. A harcnak pedig vannak győztesei, és vannak áldozatai.

Vannak közkatonái,

Van gyalogság, van tüzérség, s van légierő.

Vannak utászok, s vannak felderítők.

Vannak írnokok, de vannak hadtáposok is.

Sokféle segítség kell a győzelemhez.

A dombon a fű mindig újra sarjad: segítik a jelenlétükkel, a gyökerükkel, az élni akarásukkal, hogy a domb ne vesszen oda.

Ez a domb egy időkapcszula is egyben, összeköti a múltat a jelennel.

A művészettel való viaskodásnak mindig vannak vezéralakjai. Régen is voltak, most is vannak.

A domb oldalába belesimulva, kis márványlapokon a Mártélyhoz és Hódmezővásárhelyhez köthető vezéralakok nevei olvashatók az aláírásukkal együtt.

Ez egy utolsó vállalása az életművüknek – általunk.

Az életművükkel pedig Hódmezővásárhely és Mártély jólétét öregbítették szolgálva a környezetüket, s szolgálva a vásárhelyi művészetet.

Érdeemes körbejárni a dombot, s elolvasni a neveket.

Sajnos szinte minden évben van olyan vezéregyéniség a helyi művészek között, aki elhagy minket.

Nagy vigasz nekünk, hogy a temető díszsírhelyei mellett elsétálva rájuk is emlékezhetünk, s az is, hogy a festődombon olvashatjuk a nevüket, láthatjuk az aláírásukat.

Így vannak itt velünk.

Ez évben Makovecz Imre építész és Szalay Ferenc festőművész neve került a domboldalra a nagy elődök közé.

Szomorú, de megtisztelő feladat ez mindenkinek, aki részt vesz a festődomb új tábláinak avatásában, akár mint írnok, közlegény vagy hadtápos, – akkor talán megérthetünk valamit elődeink dombépítési kényszeréből; – megérthetjük, hogy szükség van a dombokra.

Mert az ember jól teszi, ha tisztelettel gondol az elődökre, büszke az eredményeikre, s úgy él, hogy egy nemes életút kapcsán egyszer majd rá is emlékezzenek.

Az egy külön ajándék, ha a Tisza, „mint egy nyakék” legszebb csipkéjéhez tartozó gyöngyszemet, a festődombot ápolgathatjuk, dédelgethetjük, amíg megtehetjük.

Akkor talán nem veszik el a jelentése, s talán az elkövetkező nemzedékeknek is ugyanolyan megőrzendő zárandokhely lesz a festődomb, mint nekünk ma.

A szellemi táplálék, a művészet teszi az embert Emberré.

Ezért: „mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!”

Bányai Béla

Eifert János

EIFERT JÁNOS: FESTÓDOMB MÁRTÉLYON
(2013)

EIFERT JÁNOS: TŰZTÁNC
(1991)